

Locījumu pārskats.

Locījumi	Vienskaitlis.					liedzskaitlis	
	ā-celmi	ē-celmi	a-celmi	ja-celmi	i-celmi		u-celmi
nominatīvs	sieva	māte	tēvs, kumeļš	brālis	sirds	Mīkuss	debess, ūdens
ģenitīvs	sievās	mātes	tēva, kumeta	brāļa	sirds	Mīkus	debess, ūdens
datīvs	sievai	mātei	tēvam, kumeļam	brālim, brātam	sirdij	Mīkum	debessij, ūdenim
akuzatīvs	sievu	māti	tēvu, kumeļu	brāli	sirdi	Mīku	debesei, ūdeni
instrumentālīvs	sievu	māti	tēvu, kumeļu	brāli	sirdi	Mīku	debesei, ūdeni
lokatiīva	sievā	mātē	tēvā, kumelā	brālī	sirdī	Mīkū	debesei, ūdeni
vokatīvs	siev!	māt!	tēv! kumeļ!	brālī!	sirds!	Mīku!	debess! ūdens!

Locījumi	Daudzskaitlis.					Daudzskaitlis	
	ā-celmi	ē-celmi	a-celmi	ja-celmi	i-celmi		u-celmi
nominatīvs	sievās	mātes	tēvi, kumeļi	brāļi	sirdis	pelus	debess, ūdeņi
ģenitīvs	sievu	māšu	tēvu, kumeļu	brāņu	siržu	pelu	debesu ūdeņu
datīvs	sievām	mātēm	tēviem, kumeļiem	brāļiem	sirdim	pelum	debessim, ūdeņiem
akuzatīvs	sievās	mātes	tēvus, kumeļus	brāļus	sirdis	pelus	debess, ūdeņus
instrumentālīvs	sievām	mātēm	tēviem, kumeļiem	brāļiem	sirdim	pelum	debessim, ūdeņiem
lokatiīvs	sievās	mātēs	tēvos, kumeļos	brāļos	sirdīs	pelūs	debess, ūdeņos

Nominatīvs (latīņu (cāsus) nōminātīvus) – kas?
 Ģenitīvs (latīņu (cāsus) ģenitīvus) – kā?
 Datīvs (latīņu (cāsus) datīvus) – kam?
 Akuzatīvs (latīņu (cāsus) accūsātīvus) – ko?
 Instrumentālīvs (latīņu (cāsus) instrūmentālīvs) – ar ko?
 Lokatiīvs (latīņu (cāsus) locātīvus) – kur?
 Vokatīvs (latīņu (cāsus) vokātīvus).

Norādāmos vietniekvārdus šis, šī, tas, tā loka īpatnēji.

Locījumi	Vienskaitlis		Daudzskaitlis	
N.	šis	šī	šie	šīs
Ģ.	šā, šī	šās, šīs	šo	šo
D.	šim	šai	šiem	šim
A.	šo	šo	šos	šīs
I.	ar šo	ar šo	ar šiem	ar šim
L.	šajā, šai	šajā, šai	šajos, šajās	šajos, tajās
V.	šai, šinī	šai, šinī	šais, šinīs	šais, šinīs
	—	—	—	—
	—	—	—	—
	—	—	—	—
	—	—	—	—

Locījumi	I. persona		II. persona		atgriezen. vietn. V.
	vienskaitlis				
nōmin.	es	tu	tu	tevis	sevis
ģenit.	manis	tevis	tev	tevi	sevi
dat.	man	tevi	tevi	tevim	sevīm
akuz.	mani	tevi	tevi	tevi	sevi
instrum.	manim	tevim	tevim	tevim	sevīm
lokāt.	mani	tevi	tevi	tevi	sevi

daudzskaitlis					
nōmin.	mēs	jūs	jūs	jūs	sevis
ģenit.	mūsu	jūsu	jūsu	jums	sev
dat.	mums	jums	jums	jums	sevi
akuz.	mūs	jūs	jūs	jums	sevīm
instrum.	mums	jums	jums	jums	sevīm
lokāt.	mūsos	jūsos	jūsos	jūsos	sevi

Locījumi	Vienskaitlis		Daudzskaitlis	
	vīr. dz.	siev. dz.	vīr. dz.	siev. dz.
N.	pats	pati	paši	pašas
Ģ.	paša	pašas	pašu	pašu
D.	pašam	pašai	pašiem	pašām
A.	pašu	pašu	pašus	pašas
I.	ar pašu	ar pašu	ar pašiem	ar pašām
L.	pašā	pašā	pašos	pašās
V.	—	—	—	—

Vienskaitlis

Locījumi	I dekl.	II dekl.	III dekl.	IV dekl.	V dekl.	VI dekl.
N. kas?	-s, -š	-is, -s	-us	-a	-e	-s
G. kā?	-a	-(j)a, -s	-us	-as	-es	-s
D. kam?	-am	-im	-um	-ai	-ei	-ij
A. ko?	-u	-i	-u	-u	-i	-i
I. ar ko?	-u	-i	-u	-u	-i	-i
L. kur?	-ā	-ī	-ū	-ā	-ē	-ī
V. —	-(s, š)	-(i)	-u	-(a)	-(e)	-s

Daudzskaitlis

Locījumi	I dekl.	II dekl.	III dekl.	IV dekl.	V dekl.	VI dekl.
N. kas?	-i	-(j)i	-i	-as	-es	-is
G. kā?	-u	-(j)u	-u	-u	-(j)u	-(j)u
D. kam?	-iem	-(j)iem	-iem	-ām	-ēm	-īm
A. ko?	-us	-(j)us	-us	-as	-es	-is
I. ar ko?	-iem	-(j)iem	-iem	-ām	-ēm	-īm
L. kur?	-os	-(j)os	-os	-ās	-ēs	-īs
V. —	-i	-(j)i	-i	-as	-es	-is

Locīšanas paraugi

Vienskaitlis	Daudzskaitļa galotnes		
	I	II	III
o-	īo-	ījo-	līdzsk. u-
N. kas?	celms	celms	celms
G. kā?	lauks	ceļš	brālis
D. kam?	lauka	ceļa	brāļa
A. ko?	laukam	ceļam	brālim
I. ar ko?	lauku	ceļu	brāli
L. kur?	laukā	ceļā	brālī
V. —	lauks!	ceļš!	brālī, ūdens!

I deklinācija	II deklinācija		III deklinācija	
	viensk. nom. galotne	viensk. gen. galotne	viensk. nom. galotne	viensk. gen. galotne
-s, -š (tēv-s, ceļ-š)	-a (tēv-a, ceļ-a)	-is (brāl-is, zīmūl-is) -s (akmen-s, asmen-s, mēnes-s, rudēn-s, ūden-s, zibēn-s)	-us (apvid-us, liet-us)	-us (apvid-us, liet-us)

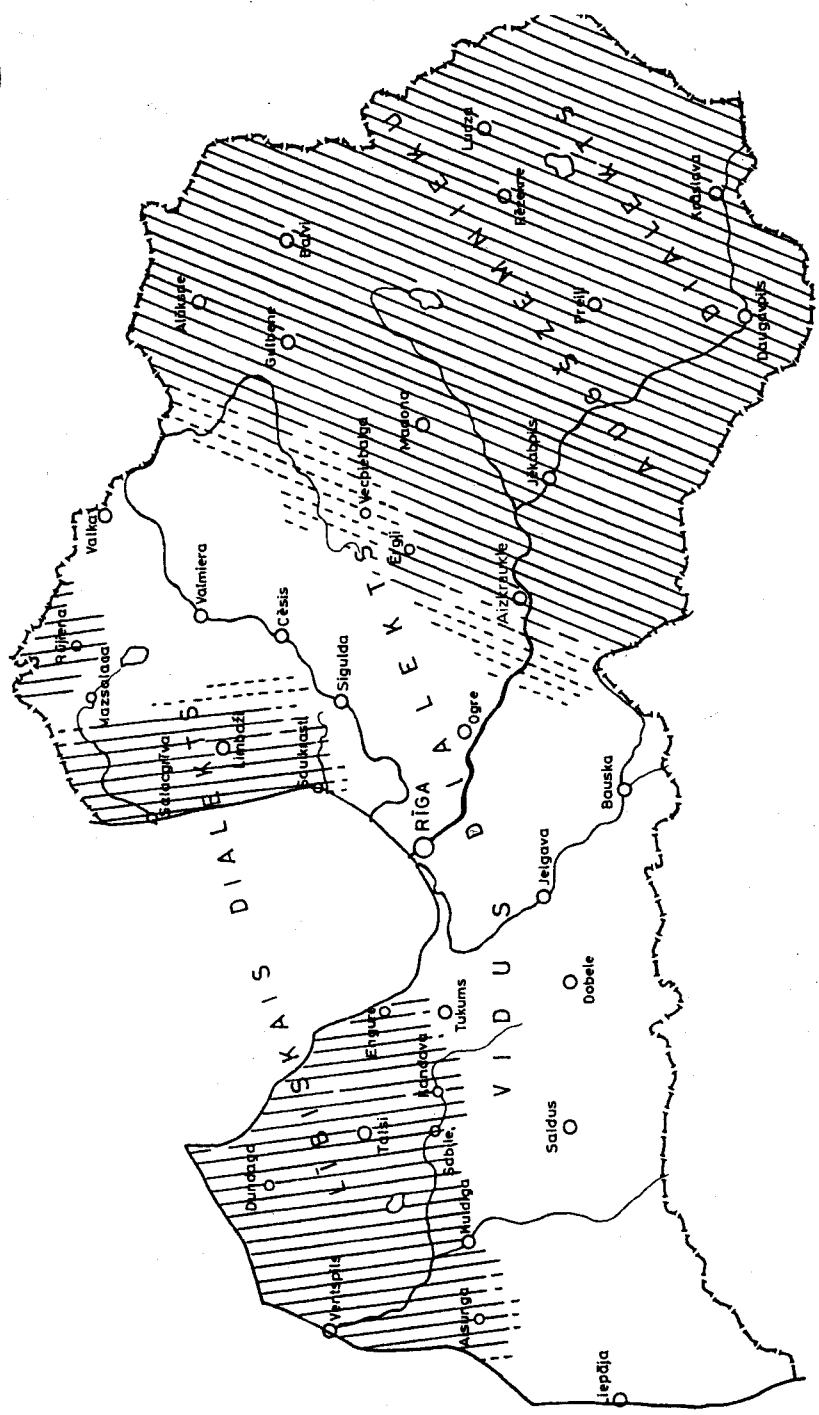
IV deklinācija	V deklinācija		VI deklinācija	
	viensk. nom. galotne	viensk. nom. galotne	viensk. nom. galotne	viensk. gen. galotne
-a (mās-a, rok-a)	-e (māt-e, egl-e)	-s (sird-s, klint-s)	-s (sird-s, klint-s)	-s (sird-s, klint-s)

Locīšanas paraugi

Vienskaitlis	Daudzskaitļa galotnes				
	IV	V	VI	V	VI
ā-	ē-	ī-			
N. kas?	celms	celms	celms	-es	-is
G. kā?	māsa	māte	uguns	-u	-u
D. kam?	māsai	mātes	ugunij	-ēm	-im
A. ko?	māsu	mātei	uguni	-es	-is
I. ar ko?	ar māsu	ar māti	ar uguni	ar -ām	ar -īm
L. kur?	māsā	mātē	ugunī	-ās	-īs
V. —	māsai!	mātei!	ugunsi!	-es!	-is!
	mās!	māt!			

Īpašības vārdus ar noteicamo galotni loka šādi:

locījumi	vīr. kārtā	siev. kārtā
		vienskaitlis
nōmin.	labais	labā
ģenit.	labā	labās
dat.	labajam (labam)	labajai (labai)
akuz.	labo	labo
instr.	labo	labo
lokat.	labajā (labā)	labajā (labā)
vokat.	labais! (labo!)	labā (labo!)
	daudzskaitlis	
nōmin.	labie	labās
ģenit.	labo	labo
dat.	labajiem (labiem)	labajām (labām)
akuz.	labos	labās
instr.	labajiem (labiem)	labajām (labām)
lokat.	labajos (labos)	labajās (labās)

LATVIEŠU VALODAS DIALEKTI

Locīšanas paraugs īpašības vārdiem ar noteikto galotni

Sieviešu dzimte

N. kas?	Vienskaitlis	Daudzskaitlis
Ģ. kā?	<i>mīlā</i> māte	<i>mīlās</i> mātes
D. kam?	<i>mīlās</i> mātes	<i>mīlo</i> māšu
A. ko?	<i>mīlajai</i> mātei	<i>mīlajām</i> mātēm
I. ar ko?	<i>mīlo</i> māti	<i>mīlās</i> mātes
L. kur?	ar <i>mīlo</i> māti	ar <i>mīlajām</i> mātēm
V. -	<i>mīlajā</i> mātē	<i>mīlajās</i> mātēs
	<i>mīlā</i> mātē!	<i>mīlās</i> mātēs!
	<i>mīlo</i> māt!	

Vīriešu dzimte

N. kas?	Vienskaitlis	Daudzskaitlis
Ģ. kā?	<i>lepna</i> is cilvēks	<i>lepnie</i> cilvēki
D. kam?	<i>lepnā</i> cilvēka	<i>lepno</i> cilvēku
A. ko?	<i>lepnajam</i> cilvēkam	<i>lepnajiem</i> cilvēkiem
I. ar ko?	<i>lepno</i> cilvēku	<i>lepnos</i> cilvēkus
L. kur?	ar <i>lepno</i> cilvēku	ar <i>lepnajiem</i> cilvēkiem
V. -	<i>lepnajā</i> cilvēkā	<i>lepnajos</i> cilvēkos
	<i>lepna</i> is cilvēk!	<i>lepnie</i> cilvēki!
	<i>lepno</i> cilvēk!	

Iztekme	Istemības Iztekšme					
	vienkāršā tagadne		vienkāršā pagārne		vienkāršā nākotne	
Persona	Skaitlis	Laiks	Personā	Skaitlis	Laiks	Personā
I konjugācija	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as
	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as
	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as	1. cēl- 2. cēl-ies 3. cēl-as
II konjugācija	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as
	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as
	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as	1. klauvēj- 2. klauvēj-ies 3. klauvēj-as
III konjugācija	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as
	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as
	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as	1. skat- 2. skat-ies 3. skat-as

bauen aufstecken
aufstecken
anklopfen
schauen, sehen

Izteiksme				Izteiksme				
saliktā nākotne		saliktā tagadne		vienkāršā nākotne		vienkāršā tagadne		
daudzsk.	viensk.	daudzsk.	viensk.	daudzsk.	viensk.	daudzsk.	viensk.	
3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	
saliktā nākotne		saliktā tagadne		vienkāršā nākotne		vienkāršā tagadne		Izteiksme
daudzsk.	viensk.	daudzsk.	viensk.	daudzsk.	viensk.	daudzsk.	viensk.	Laiks
3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	Skatītis
3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	Persona
} <i>būšot</i> celus, celšs, celušs, celušās		} <i>esot</i> celus, celšs, celušs, celušās		} <i>ceļš-ot, ceļš-oties</i>		} <i>ceļ-ot, ceļ-oties</i>		I konjugācija
} <i>būvējuši, klauvējušās</i>		} <i>esot</i> celus, celšs, celušs, celušās		} <i>klauvēš-ot, klauvēš-oties</i>		} <i>ceļ-ot, ceļ-oties</i>		II konjugācija
} <i>skatījuši, skatījušās</i>		} <i>skatījuši, skatījušās</i>		} <i>skatīš-ot, skatīš-oties</i>		} <i>skat-ot, skat-oties</i>		III konjugācija

Istienības izteiksme					
saliktā nākotne		saliktā pagatine		saliktā tagadne	
daudzsk.	viensk.	daudzsk.	viensk.	daudzsk.	viensk.
3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.
daudzsk.	viensk.	daudzsk.	viensk.	daudzsk.	viensk.
3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.
3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.	3. 2. 1.
} <i>būsim (n)</i> <i>būsiēt (n)</i> celus, celušs, celušās		} <i>bija</i> celus, celušs, celušās		} <i>esam</i> celus, celušs, celušās	
} <i>būvējuši, klauvējušās</i>		} <i>bija</i> celus, celušs, celušās		} <i>esam</i> celus, celušs, celušās	
} <i>skatījuši, skatījušās</i>		} <i>bija</i> celus, celušs, celušās		} <i>esam</i> celus, celušs, celušās	

pavešes izteiksme	vajadzības izteiksme			
	vienkāršā nākotne		vienkāršā pagātne	
—	—	vienkāršā nākotne	vienkāršā pagātne	
daudzsk.	viensk.	daudzsk.	viensk.	
ca. n. l.	ca. n. l.	ca. n. l.	ca. n. l.	
celš-imī celš-imies!	celī cel-ies!	} <i>būs</i> jāceļ, jāceļas	} <i>bija</i> jāceļ, jāceļas	
lai ceļ! lai ceļ-asi!	lai ceļ! lai ceļ-asi!			
kļauves-imī kļauves-imies!	kļauvēi kļauvē-ies!	} jākļauvē, jākļauvējas	} jākļauvē, jākļauvējas	
lai kļauvē! lai kļauvē-asi!	lai kļauvē! lai kļauvē-asi!			
skatš-imī skatš-imies!	skat-ī skat-ies!	} jāskatā, jāskatās	} jāskatā, jāskatās	
skat-iet! skat-ieties!	skat-ī skat-ies!			

Izteiksme	vēlējumā izteiksme			
	vienkāršā tagadne		saliktā tagadne	
Laiks	vienkāršā tagadne		saliktā tagadne	
Skaitlis	daudzsk.	viensk.	daudzsk.	viensk.
Persona	ca. n. l.	ca. n. l.	ca. n. l.	ca. n. l.
I konjugācija	} cel-tu, cel-tos	} <i>būtu</i> celš, celšies, celšus, celšusies, celšus, celšusās	} <i>būtu</i> celš, celšies, celšus, celšusies, celšus, celšusās	
				cel-tu, cel-tos
II konjugācija	} jākļauvē, jākļauvējas	} kļauvējusi, kļauvējusies, kļauvējušas, kļauvējusās	} kļauvējis, kļauvējusies, kļauvējuši, kļauvējusās	
				jākļauvē, jākļauvējas
III konjugācija	jāskatā, jāskatās		skat-ītu, skat-ītos	

Darbības vārdu locīšana ciešamajā kārtā

Izteiksme	Skaitlis	Persona	Vienkāršā tagadne	Vienkāršā pagātne	Vienkāršā nākotne		
Izteiksme	Skaitlis	Persona	Vienkāršā tagadne	Vienkāršā pagātne	Vienkāršā nākotne		
						1. Viensk.	tieku } mācīts, } tiešu } mācīts, } 2. tiec } mācīta } tiki } mācīta } 3. tiek } } tika } mācīta }
						1. daudzsk.	tiekam } mācīti, } tiekšim } mācīti, } 2. tiekāt } mācītas } tiekšiet } mācītas } 3. tiek } tika }
Izteiksme	Skaitlis	Persona	Vienkāršā tagadne	Vienkāršā pagātne	Vienkāršā nākotne		
						1. Viensk.	esmu } mācīts, } būšu } mācīts, } 2. esi } mācīta } būsi } mācīta } 3. ir } }
						1. daudzsk.	esam } mācīti, } būsim } mācīti, } 2. esāt } mācītas } būsiet } mācītas } 3. ir } bija }
Izteiksme	Skaitlis	Persona	Vienkāršā tagadne	Vienkāršā pagātne	Vienkāršā nākotne		
						1. Viensk.	tiekot } mācīts, } tikšot } mācīts, } 2. } mācīta } } mācīta } 3. }
						1. daudzsk.	tiekot } mācīti, } tikšot } mācīti, } 2. } mācītas } } mācītas } 3. }
Izteiksme	Skaitlis	Persona	Vienkāršā tagadne	Vienkāršā pagātne	Vienkāršā nākotne		
						1. Viensk.	esot } mācīts, } būšot } mācīts, } 2. } mācīta } } mācīta } 3. }
						1. daudzsk.	esot } mācīti, } būšot } mācīti, } 2. } mācītas } } mācītas } 3. }

Izteiksme	Skaitlis	Persona	Vienkāršā tagadne	Saliktā tagadne
Veļjuma izteiksme	Skaitlis	Persona	Vienkāršā tagadne	Saliktā tagadne
Veļjuma izteiksme	Skaitlis	Persona	Vienkāršā tagadne	Saliktā tagadne

Pirmā lokāmā šķira.

Darāmā kārtā					
vienskaitlis			daudzskaitlis		
1. persona	2 persona	3. persona	1. persona	2. persona	3. persona
1. persona tagadnē	situ vilku sienu stiepu trūkst	sit velk sien stiepj trūkst	sitam velkam sienam stiepijam trūkstam	sitat velkat sienat stiepijat trūkstāt	2. persona
2. persona tagadnē	situ vilku sienu stiepu trūkst	sita vilka sēja stiepa trūka	sitam vilkā sējām stiepām trūkām	sitat vilkā sējāt stiepāt trūkāt	2. persona
3. persona tagadnē	sitīšu vilksū siesu stiepsū trūksū	sitīs vilks sies stieps trūks	sitīšim vilksim siesim stiepsim trūksim	sitīšit vilksit siesit stiepsit trūksit	3. persona

I konjugācijas darbības vārdu locīšana tagadnē

- Nes-
 1. nes-u, nes-am
 2. nes, nes-at
 3. nes
- Nes-t
 1. nes-t, nes-am
 2. nes, nes-at
 3. nes
- Nes-t
 1. nes-t, nes-am
 2. nes, nes-at
 3. nes
- Nes-t
 1. nes-t, nes-am
 2. nes, nes-at
 3. nes

- nes-t
 1. nes-t, nes-am
 2. nes, nes-at
 3. nes

Darāmā kārtā					
vienskaitlis			daudzskaitlis		
1. persona	2 persona	3. persona	1. persona	2. persona	3. persona
1. persona tagadnē	situ vilku sienu stiepu trūktu	situ vilktu sietu stieptu trūktu	sistu vilktu sietu stieptu trūktu	sistu vilktu sietu stieptu trūktu	sistu(l) vilktu(t) sietu(t) stieptu(t) trūktu(t)
2. persona tagadnē	situ vilktu sietu stieptu trūktu	sit velk sien stiepj trūkst	sit velk sien stiepj trūkst	sit velk sien stiepj trūkst	sitiet (jeb sitat) velciet (jeb velkat) sieniet (jeb sienat) stiepiet (jeb stiepijat) trūkstiet (jeb trūkstāt)
3. persona tagadnē	sitīšu vilksū siesu stiepsū trūksū	sitīs vilks sies stieps trūks	sitīšim vilksim siesim stiepsim trūksim	sitīšim vilksim siesim stiepsim trūksim	sitīšit (jeb sitat) velciet (jeb velkat) sieniet (jeb sienat) stiepiet (jeb stiepijat) trūkstiet (jeb trūkstāt)
1. persona tagadnē	man tev viņam, -ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, -ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, -ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, -ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, -ai mums jums viņiem, -ām
2. persona tagadnē	man tev viņam, -ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, -ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, -ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, -ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, -ai mums jums viņiem, -ām
3. persona tagadnē	sitīšu vilksū siesu stiepsū trūksū	sitīs vilks sies stieps trūks	sitīšim vilksim siesim stiepsim trūksim	sitīšim vilksim siesim stiepsim trūksim	sitīšit (jeb sitat) velciet (jeb velkat) sieniet (jeb sienat) stiepiet (jeb stiepijat) trūkstiet (jeb trūkstāt)

1. konj.

Videjā kārtā		vienskaitlis				daudzskaitlis	
1. persona	2. persona	3. persona	1. persona	2. persona	1. persona	2. persona	
sitos velkos sienos stiepos trūkstos	sities velcies sienies stiepies trūksties	sitas velkas sienas stiepijas trūkstas	sitamijs velkamijs sienamijs stiepijamijs trūkstamijs	sitāties velkāties sējāties stiepāties trūkstāties	sitāties vilkāties sējāties stiepāties trūkstāties	sitāties vilkāties sējāties stiepāties trūkstāties	
sitāties vilkāties sējāties stiepāties trūkstāties	sities velcies sienies stiepies trūksties	sitas velkas sienas stiepijas trūkstas	sitamijs velkamijs sienamijs stiepijamijs trūkstamijs	sitāties vilkāties sējāties stiepāties trūkstāties	sitāties vilkāties sējāties stiepāties trūkstāties	sitāties vilkāties sējāties stiepāties trūkstāties	
sitāties vilkāties sējāties stiepāties trūkstāties	sities velcies sienies stiepies trūksties	sitas velkas sienas stiepijas trūkstas	sitamijs velkamijs sienamijs stiepijamijs trūkstamijs	sitāties vilkāties sējāties stiepāties trūkstāties	sitāties vilkāties sējāties stiepāties trūkstāties	sitāties vilkāties sējāties stiepāties trūkstāties	
sitāties vilkāties sējāties stiepāties trūkstāties	sities velcies sienies stiepies trūksties	sitas velkas sienas stiepijas trūkstas	sitamijs velkamijs sienamijs stiepijamijs trūkstamijs	sitāties vilkāties sējāties stiepāties trūkstāties	sitāties vilkāties sējāties stiepāties trūkstāties	sitāties vilkāties sējāties stiepāties trūkstāties	

5. Daudzu I konjugācijas darbības vārdu tagadni veido ar piedēkļiem **-j-, -n-, -st-,** piemēram:
laut – lau-j-u,
aut – au-j-u vai au-n-u,
klūt – klū-st-u,
nir-t – nir-st-u.

Videjā kārtā		Videjā kārtā	
1. persona	2. persona	1. persona	2. persona
es tu viņš,-a	tu mēs jūs viņi,-ās	es tu viņš,-a	tu mēs jūs viņi,-ās
sitāties vilkāties sējāties stiepāties trūkstāties	sities velcies sienies stiepies trūksties	sitas velkas sienas stiepijas trūkstas	sitamijs velkamijs sienamijs stiepijamijs trūkstamijs
sitas velkas sienas stiepijas trūkstas	sities velcies sienies stiepies trūksties	sitas velkas sienas stiepijas trūkstas	sitamijs velkamijs sienamijs stiepijamijs trūkstamijs
sitas velkas sienas stiepijas trūkstas	sities velcies sienies stiepies trūksties	sitas velkas sienas stiepijas trūkstas	sitamijs velkamijs sienamijs stiepijamijs trūkstamijs
sitas velkas sienas stiepijas trūkstas	sities velcies sienies stiepies trūksties	sitas velkas sienas stiepijas trūkstas	sitamijs velkamijs sienamijs stiepijamijs trūkstamijs

4. Daudziem darbības vārdiem tagadnē ir **j** noteiktā mija, piemēram:
kop-t – kopj-u
glāb-t – glābj-u
lem-t – lemj-u
dzēst – dzēš-u
lauzt – lauž-u
pūst – pūš-u (pag. pūtu)
sviest – sviest-u (pag. sviedu)
kult – kuļ-u
dzert – dzeru (izrunā arī dzeru)
liekt – liecu
lūgt – lūdzu

1. konj.

Otra lokāmā šķira.

		Darāmā kārtā.				
		vienskaitlis		daudzskaitlis		
		1. persona	2. persona	3. persona	1. persona	2. persona
Istēnības izteiksme	tagadne	mazgāju lūkoju lieliju karsēju	mazgā lūko lielī karsē	mazgā lūko lielī karsē	mazgājam lūkojam lielījam karsējam	mazgājat lūkojat lielījat karsējat
	pagātne	mazgāju lūkoju lieliju karsēju	mazgāji lūkoji lielīji karsēji	mazgāja lūkoja lielīja karsēja	mazgājām lūkojām lielījām karsējām	mazgājāt lūkojāt lielījāt karsējāt
vēlamā izt.	nakotne	mazgāšu lūkošu lielīšu karsēšu	mazgāsi lūkosi lielīsi karsēsi	mazgās lūkos lielīs karsēs	mazgāsim lūkosim lielīsim karsēsīm	mazgāsīt lūkosīt lielīsīt karsēsīt
	tagadne	mazgātu lūkotu lielītu karsētu	mazgātu lūkotu lielītu karsētu	mazgātu lūkotu lielītu karsētu	mazgātu(m) lūkotu(m) lielītu(m) karsētu(m)	mazgātu(t) lūkotu(t) lielītu(t) karsētu(t)
pavēlama izteiksme	tagadne	mazgā lūko lielī karsē	mazgā lūko lielī karsē	mazgā lūko lielī karsē	mazgāsim lūkosim lielīsim karsēsīm	mazgājiet(-jat) lūkojiet(-jat) lielījiet(-jat) karsējiet(-jat)
	vēlamā izt.	man tev vīpam,-ai mums ums vīniem,-ām	mazgā lūko lielī karsē	mazgā lūko lielī karsē	mazgāsim lūkosim lielīsim karsēsīm	mazgājiet(-jat) lūkojiet(-jat) lielījiet(-jat) karsējiet(-jat)

L. Koj.

Darāmā kārtā.					
tagadne	pagātne	nakotne	divdabji		
es tu viņš,-a mēs jūs vīpi,-as	(mazgājis,-usi lūkojis,-usi lielījis,-usi karsējis,-usi) (mazgājuši,-as lūkojuši,-as lielījuši,-as karsējuši,-as)	(mazgāšot lūkošot lielīšot karsēšot)	mazgājošs, mazgājot, mazgādams lūkojošs, lūkojot, lielījošs, lielījot, lielīdams karsējošs, karsējot, karsēdams		
man tev vīpam,-ai mums ums vīpiem,-ām	(jāmazgā jālūko jālieli jākarsē)	(jāmazgā jālūko jālieli jākarsē)	mazgājis,-usi lūkojis,-usi lielījis,-usi karsējis,-usi		
atstāstāmā izteiksme	(jāmazgā jālūko jālieli jākarsē)	(jāmazgā jālūko jālieli jākarsē)	mazgāšot lūkošot lielīšot karsēšot		
atstāstāmā izteiksme	(jāmazgā jālūko jālieli jākarsē)	(jāmazgā jālūko jālieli jākarsē)	mazgāšot lūkošot lielīšot karsēšot		
nenot. izt.: mazgāt, lūkot, lielīt, karsēt.					
supins: mazgātu, lūkotu, lielītu, karsētu.					
Vidējā kārtā.					
vienskaitlis		daudzskaitlis			
1. persona	2. persona	3. persona	1. persona	2. persona	
tagadne	mazgājos lūkojos lielījos karsējos	mazgājies lūkojies lielījies karsējies	mazgājas lūkojas lielījas karsējas	mazgājāmie lūkojāmie lielījāmie karsējāmie	mazgājāties lūkojāties lielījāties karsējāties
pagātne	mazgājos lūkojos lielījos karsējos	mazgājies lūkojies lielījies karsējies	mazgājās lūkojās lielījās karsējās	mazgājāmie lūkojāmie lielījāmie karsējāmie	mazgājāties lūkojāties lielījāties karsējāties
nakotne	mazgāšos lūkošos lielīšos karsēšos	mazgāšies lūkošies lielīšies karsēšies	mazgāšies lūkošies lielīšies karsēšies	mazgāšīmie lūkošīmie lielīšīmie karsēšīmie	mazgāšīties lūkošīties lielīšīties karsēšīties

Vidējā kārtā		Vidējā kārtā	
vienskaitlis		daudzskaitlis	
mazgātos lūkotos lieltos karsētos	mazgātos lūkotos lieltos karsētos	mazgātos jeb mazgātumiem lūkotos jeb lūkotumiem lieltos jeb lieltumiem karsētos jeb karsētumiem	mazgātos lūkotos lieltos karsētos
mazgājies lūkojies lielties karsējies	mazgājies lūkojies lielties karsējies	mazgāsīmis lūkosīmis lieltīmis karsēsīmis	mazgājieties lūkojieties lieltieties karsējieties
izteiksme pavēlāmā	izteiksme pavēlāmā	izteiksme pavēlāmā	izteiksme pavēlāmā
man tev viņam,-ai mums jums viņiem,-ām	man tev viņam,-ai mums jums viņiem,-ām	man tev viņam,-ai mums jums viņiem,-ām	man tev viņam,-ai mums jums viņiem,-ām
es tu viņš,-a	es tu viņš,-a	es tu viņš,-a	es tu viņš,-a
mēs jūs viņi,-as	mēs jūs viņi,-as	mēs jūs viņi,-as	mēs jūs viņi,-as
atstāstāma izteiksme	atstāstāma izteiksme	atstāstāma izteiksme	atstāstāma izteiksme
tagadne	tagadne	tagadne	tagadne
pagātne	pagātne	pagātne	pagātne
nākotne	nākotne	nākotne	nākotne
divdabji	divdabji	divdabji	divdabji
mazgājoties gādāties,-ās lūkojoties, lūko- damies,-ās lieltoties, lielt- damies,-ās karsējoties, kar- sēdamies,-ās	mazgājoties maz- gādāties,-ās lūkojoties, lūko- damies,-ās lieltoties, lielt- damies,-ās karsējoties, kar- sēdamies,-ās	mazgājoties maz- gādāties,-ās lūkojoties, lūko- damies,-ās lieltoties, lielt- damies,-ās karsējoties, kar- sēdamies,-ās	mazgājoties maz- gādāties,-ās lūkojoties, lūko- damies,-ās lieltoties, lielt- damies,-ās karsējoties, kar- sēdamies,-ās
mazgāties,-usties lūkojies,-usties lielties,-usties karsējies,-usties	mazgāties,-usties lūkojies,-usties lielties,-usties karsējies,-usties	mazgāties,-usties lūkojies,-usties lielties,-usties karsējies,-usties	mazgāties,-usties lūkojies,-usties lielties,-usties karsējies,-usties

Vidējā kārtā		Vidējā kārtā	
vienskaitlis		daudzskaitlis	
mazgātos lūkotos lieltos karsētos	mazgātos lūkotos lieltos karsētos	mazgātos jeb mazgātumiem lūkotos jeb lūkotumiem lieltos jeb lieltumiem karsētos jeb karsētumiem	mazgātos lūkotos lieltos karsētos
mazgājies lūkojies lielties karsējies	mazgājies lūkojies lielties karsējies	mazgāsīmis lūkosīmis lieltīmis karsēsīmis	mazgājieties lūkojieties lieltieties karsējieties
izteiksme pavēlāmā	izteiksme pavēlāmā	izteiksme pavēlāmā	izteiksme pavēlāmā
man tev viņam,-ai mums jums viņiem,-ām	man tev viņam,-ai mums jums viņiem,-ām	man tev viņam,-ai mums jums viņiem,-ām	man tev viņam,-ai mums jums viņiem,-ām
es tu viņš,-a	es tu viņš,-a	es tu viņš,-a	es tu viņš,-a
mēs jūs viņi,-as	mēs jūs viņi,-as	mēs jūs viņi,-as	mēs jūs viņi,-as
atstāstāma izteiksme	atstāstāma izteiksme	atstāstāma izteiksme	atstāstāma izteiksme
tagadne	tagadne	tagadne	tagadne
pagātne	pagātne	pagātne	pagātne
nākotne	nākotne	nākotne	nākotne
divdabji	divdabji	divdabji	divdabji
mazgājoties gādāties,-ās lūkojoties, lūko- damies,-ās lieltoties, lielt- damies,-ās karsējoties, kar- sēdamies,-ās	mazgājoties maz- gādāties,-ās lūkojoties, lūko- damies,-ās lieltoties, lielt- damies,-ās karsējoties, kar- sēdamies,-ās	mazgājoties maz- gādāties,-ās lūkojoties, lūko- damies,-ās lieltoties, lielt- damies,-ās karsējoties, kar- sēdamies,-ās	mazgājoties maz- gādāties,-ās lūkojoties, lūko- damies,-ās lieltoties, lielt- damies,-ās karsējoties, kar- sēdamies,-ās
mazgāties,-usties lūkojies,-usties lielties,-usties karsējies,-usties	mazgāties,-usties lūkojies,-usties lielties,-usties karsējies,-usties	mazgāties,-usties lūkojies,-usties lielties,-usties karsējies,-usties	mazgāties,-usties lūkojies,-usties lielties,-usties karsējies,-usties

II konjugācijas darbības vārdiem tagadni veido, nenoteiksmes celmam pievienojot piedēkli -j- un personas galotni, piemēram:

- glabāt - glabā-j-u,
- studēt - studē-j-u,
- medīt - medī-j-u,
- labot - labo-j-u, ceļot - ceļo-j-u,
- baukalēt - baukalē-j-u,
- braukalāt - braukalā-j-u,
- spriedelēt - spriedelē-j-u,
- bēgulo - bēgulo-j-u.

II konjugācijas darbības vārdiem vienskaitļa 1. personas forma tagadnē un pagātnē ir vienāda, piemēram, glabāju (tagadnē) un glabāju (pagātnē).

L. Koj.

Trešā lokāmā šķira.

Darāmā kārta		dauzskaitlis			
vienskaitlis		dauzskaitlis			
1. persona	2. persona	3. persona	1. persona	2. persona	
sargu daru kustību	sargi dari kustību	sarga dara kust	sargām darām kustām	sargāt darāt kustāt	
sargāju darīju kustēju	sargāji dariji kustēji	sargāja darīja kustēja	sargājam darījam kustējam	sargājat darījat kustējat	
sargāšu darīšu kustēšu	sargāsi dariši kustēsi	sargās darīs kustēs	sargāsim darīsim kustēsīm	sargāsīt darīsīt kustēsīt	
sargātu darītu kustētu	sargātu darišu kustētu	sargātu darītu kustētu	sargātu(m) darītu(m) kustētu(m)	sargātu(t) darītu(t) kustētu(t)	
tagadne	tagadne	tagadne	tagadne	tagadne	
izteiksme	izteiksme	izteiksme	izteiksme	izteiksme	
Vel. izt.	Vel. izt.	Vel. izt.	Vel. izt.	Vel. izt.	
man tev viņam, ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, ai mums jums viņiem, -ām	
pašreizējā izteiksme	pašreizējā izteiksme	pašreizējā izteiksme	pašreizējā izteiksme	pašreizējā izteiksme	

Darāmā kārta		divdabji			
tagadne		tagadne			
pašreizējā izteiksme		pašreizējā izteiksme			
vienskaitlis		dauzskaitlis			
1. persona	2. persona	3. persona	1. persona	2. persona	
sargos daros kustos	sargies darīs kustīs	sargās darās kustās	sargāties darīsies kustīsies	sargāties darīsies kustīsies	
sargājos darījos kustējos	sargājies darijies kustējies	sargājās darījās kustējās	sargājāties darijāties kustējāties	sargājāties darijāties kustējāties	
sargāšos darīšos kustēšos	sargāšies darīsies kustēsies	sargāšās darīsies kustēsies	sargāšāties darīsies kustēsies	sargāšāties darīsies kustēsies	
sargātu darītu kustētu	sargātu darišu kustētu	sargātu darītu kustētu	sargātu(m) darītu(m) kustētu(m)	sargātu(t) darītu(t) kustētu(t)	
tagadne	tagadne	tagadne	tagadne	tagadne	
izteiksme	izteiksme	izteiksme	izteiksme	izteiksme	
Vel. izt.	Vel. izt.	Vel. izt.	Vel. izt.	Vel. izt.	
man tev viņam, ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, ai mums jums viņiem, -ām	man tev viņam, ai mums jums viņiem, -ām	
pašreizējā izteiksme	pašreizējā izteiksme	pašreizējā izteiksme	pašreizējā izteiksme	pašreizējā izteiksme	

3. Kaug.

Darbības vārds *zināt* tagadnē lokāms kā III konjugācijas 1. grupas darbības vārdi ar garo patskani ā daudzskaitļa 1. un 2. personas galotnē:

- Nenoteiksmē *zin-ā-t*
 Tagadnē
 1. *zin-u, zin-ām*
 2. *zin-i, zin-āt*
 3. *zin-a*

Pie III konjugācijas 2. grupas pieder visi pārējie III konjugācijas darbības vārdi; tiem daudzskaitļa 1. un 2. personas galotnē ir īsais patskanis a un 3. personā nav galotnes -a, piemēram:

- Nenoteiksmē *dzied-ā-t*
 Tagadnē
 1. *dzied-u, dzied-am*
 2. *dzied-i, dzied-at*
 3. *dzied*

Ievērojiet III konjugācijas darbības vārdu locīt, *mocīt, slaucīt, slodzīt* locīšanu!

- Nenoteiksmē *loc-ī-t* *slauc-ī-t* *slodz-ī-t*
 Tagadnē
 1. *loc-u, moc-u, slauc-u, slodu,*
 2. *loc-ām, moc-ām, slauc-ām, slod-ām*
 3. *loc-i, moc-i, slauc-i, slodi,*
 4. *loc-āt, moc-āt, slauc-āt, slod-āt*
 5. *loc-a, moc-a, slauc-a, sloda*

III konjugācijas darbības vārdiem tagadnē nenoteiksmes celms īsinās, piemēram:

- dzied-ā-t* – *dzied-u,*
sēd-ē-t – *sēz-u* vai *sēd-u,*
pild-ī-t – *pild-u,*
spodr-inā-t – *spodr-in-u.*

III konjugācijas darbības vārdus daļa divās apakšgrupās.
 Pie III konjugācijas 1. grupas pieder darbības vārdi, kam nenoteiksmē ir izskaņas -īt, -īties, -ināt, -ināties un kam personu galotnēs tagadnes daudzskaitļa 1. un 2. personā, atgriezeniskajiem arī 3. personā ir garais patskanis ā, piemēram:

3. Konj.

Vidējā kārtā				
man tev viņam,-ai mums jums viņiem,-ām	tagadnē	pagātnē	nākotnē	
Vajadzības izt.	{ jāsargās } { jādārās } { jākustas }	{ jāsargās } { jādārās } { jākustas }	{ jāsargās } { jādārās } { jākustas }	
				vēlamā izt.
es tu viņš,-a mēs jūs viņi,-as	{ sargāties } { daroties } { kustoties }	{ sargāties } { daroties } { kustoties }	{ sargāties } { daroties } { kustoties }	
man tev viņam mums jums viņiem	{ jāsargās } { jādārās } { jākustas }	{ jāsargās } { jādārās } { jākustas }	{ jāsargās } { jādārās } { jākustas }	{ jāsargās } { jādārās } { jākustas }
nenot, izt.: sargāties, darīties, kustēties	supņs: sargātos, darītos, kustētos			
cīe-āmās kārtas divdabji				
sargāms sargāms sargāms	darāms darāms darāms	kustāms kustāms kustāms	sargāts, darīts, kustēts	

Nenoteiksmē *gaid-ī-t* *sild-ī-ties*
 Tagadnē
 1. *gaid-u, gaid-ām* *sild-os, sild-āmies*
 2. *gaid-i, gaid-āt* *sild-ies, sild-āties*
 3. *gaid-a* *sild-ās*

Nenoteiksmē *mier-in-ā-t* *spēc-in-ā-ties*
 Tagadnē
 1. *mier-in-u, mier-in-ām* *spēc-in-os, spēc-in-āmies*
 2. *mier-in-i, mier-in-āt* *spēc-in-ies, spēc-in-āties*
 3. *mier-in-a* *spēc-in-ās*

Salīdziniet!

Nenoteiksmē *vēl-ē-t*
 Tagadnē
 1. *vēl-ē-u*
 2. *vēl-ē*
 3. *vēl-ē*

amatpersonu }
 1. *vēl-ē-j-am*
 2. *vēl-ē-j-at*
 3. *vēl-ē*

laimi }
 1. *vēl-u*
 2. *vēl-i*
 3. *vēl*
 1. *vēl-am*
 2. *vēl-at*
 3. *vēl*

Daudzskaitlis	Vienskaitlis	Tagadne	Pagātne	Nākotne	Tagadne	Pagātne	Nākotne
1. esam	bijām	neesam	nebijām	nebūsim	neesam	nebijām	nebūsim
2. esat	bijāt	neesat	nebijāt	nebūsit	neesat	nebijāt	nebūsit
3. ir	bija	nav	nebija	nebūs	nav	nebija	nebūs
	iet	dot			dot		
Vienskaitlis	Nākotne	Tagadne	Pagātne	Nākotne	Tagadne	Pagātne	Nākotne
1. esu	iesu	dodu	devu	dosu	dodu	devu	dosu
2. esi	iesi	dod	dev	dosi	dod	dev	dosi
3. ir	ies	dod	deva	dos	dod	deva	dos
Daudzskaitlis	Nākotne	Tagadne	Pagātne	Nākotne	Tagadne	Pagātne	Nākotne
1. esam	iesim	dodam	devām	dosim	dodam	devām	dosim
2. esat	iesit	dodat	devāt	dosit	dodat	devāt	dosit
3. ir	iesiet	dod	deva	dos	dod	deva	dos

Pl.

sg.

(gehen)

(geben)

Nekārto darbības vārdu locīšana
būt (sein) **nebūt (nicht sein)**

Tagadne	Pagātne	Nākotne	Tagadne	Pagātne	Nākotne
Tagadne	Pagātne	Nākotne	Tagadne	Pagātne	Nākotne
Vienskaitlis					
1. esmu	biju	būšu	neesmu	nebiju	nebūšu
2. esi	biji	būsi	neesī	nebiji	nebūsi
3. ir	bija	būs	nav	nebija	nebūs

Locījumi	Vienskaitļa pirmās un otrās personas vietniekvārdi	Daudzskaitļa pirmās un otrās personas vietniekvārdi
N. G. D. A. I. L. V.	es manis man mani ar mani(m) mani —	mēs mūsu mums mūs ar mums mūsos —
	tu tevis tev tevi ar tevi(m) tevi —	jūs jūsu jums jūs ar jums jūsos —

ich du wir ihr

N. G. D. A. I. L. V.	— sevis sev sevi ar sevi sevi —

sich

Vienskaitlī tagadne	Vienskaitlī pagātne	Vienskaitlī nākotne
esmu esi ir esam esat ir	biju biji bijām bijāt bija	būšu būsi būs būsim būstiet(it) būs
dodu dod dodam dodat dod	devu devi devām devāt deva	dosu dosi dos dosim dosiet(it) dos
eju ej iet ejam ejat iet	gāju gāji gājām gājat gāja	iešu iesi ies iesim iesiet(it) ies

PĀRSKATS PAR DARBĪBAS VĀRDU IZTEIKSMĒM
UN LAIKIEM

Izteiksme Izteiksmes rādītājs	Darāmās kārtas laiki	Ciešamās kārtas laiki
Īstenības izteiksme Izteiksmes rādītāja nav	V. tag. <i>atrodu</i> V. pag. <i>atradu</i> V. nāk. <i>atradīšu</i> ----- S. tag. <i>esmu atradis</i> S. pag. <i>biju atradis</i> S. nāk. <i>būšu atradis</i> ----- V. tag. <i>atrodot</i> V. nāk. <i>atradīšot</i> ----- S. tag. <i>esot atradis</i> S. nāk. <i>būšot atradis</i>	V. tag. <i>tieku atrasts</i> V. pag. <i>tiku atrasts</i> V. nāk. <i>tikšu atrasts</i> ----- S. tag. <i>esmu atrasts</i> S. pag. <i>biju atrasts</i> S. nāk. <i>būšu atrasts</i> ----- V. tag. <i>tiekot atrasts</i> V. nāk. <i>tikšot atrasts</i> ----- S. tag. <i>esot atrasts</i> S. nāk. <i>būšot atrasts</i>
Atstāstījuma izteiksme Izteiksmes rādītājs -ot, -ofies	V. tag. <i>atrastu</i> ----- S. tag. <i>esot atrastis</i> S. nāk. <i>būšot atrastis</i>	V. tag. <i>tiektu atrasts</i> V. nāk. <i>tikšot atrasts</i> ----- S. tag. <i>esot atrasts</i> S. nāk. <i>būšot atrasts</i>
Vēlējuma izteiksme Izteiksmes rādītājs -tu, -tos	V. tag. <i>atrastu</i> ----- S. tag. <i>būtu atrastis</i>	V. tag. <i>tiktu atrasts</i> ----- S. tag. <i>būtu atrasts</i>
Vajadzības izteiksme Izteiksmes rādītājs jā-	V. tag. man <i>(ir) jāatrod</i> V. pag. man <i>bija jāatrod</i> V. nāk. man <i>būs jāatrod</i> ----- S. tag. man <i>(ir) bijis jāatrod</i> S. pag. man <i>bija bijis jāatrod</i> S. nāk. man <i>būs bijis jāatrod</i>	V. tag. man <i>(ir) jātiek atrastam</i> V. pag. man <i>bija jātiek atrastam</i> V. nāk. man <i>būs jātiek atrastam</i> ----- S. tag. man <i>(ir) jābūt atrastam</i> S. pag. man <i>bija jābūt atrastam</i> S. nāk. man <i>būs jābūt atrastam</i>

Vajadzības izteiksmes atstāstījuma paveids	V. tag. man <i>esot jāatrod</i> // man <i>jāatrodot</i> V. nāk. man <i>būšot jāatrod</i> ----- * S. tag. man <i>esot bijis jāatrod</i> // man <i>bijis jāatrodot</i> S. nāk. man <i>būšot bijis jāatrod</i> ----- V. tag. man <i>būtu jāatrod</i> ----- S. tag. man <i>būtu bijis jāatrod</i>	
Vajadzības izteiksmes vēlējuma paveids	V. tag. man <i>būtu jāatrod</i> ----- S. tag. man <i>būtu bijis jāatrod</i>	
Paveles izteiksme Izteiksmes rādītājs	1. <i>atradīsim!</i> 2. <i>atrodiet!</i> 3. <i>lai atrod!</i>	<i>Esi sveicināts (-ta)!</i> <i>Ēsiet sveicināti (-tas)!</i>

Ar vienskaitļa ģenitīvu lietojamie prievārdi

187. §.

Ar vienskaitļa ģenitīvu biedrojas prievārdi **aiz, apakš, bez, dēļ, kopš, labad, no, pēc, pie, pirms, priekš, šaipus, viņpus, otrpus, augšpus, lejpus, ārpus, zem, virs.**

Šiem prievārdiem izšķiramās vairākas lietošanas nozīmes.

Prievārdi	Prievārdus lieto,	Piemēri
aiz, apakš, no, pie, zem, virs, savienojumi ar -pus (šaipus)	1) norādot vietu	Aiz upītes es uzaugu. (Tautas dziesma.) Diža rasa, maza zāle Apakš kupla ozoliņa. (Tautas dziesma.) No lauka rita vējā spulgs nāk kalnā tēraudzīrgu putks. (F. Rokpelnis.)

Prievārdi	Prievārdus lieto,	Piemēri
aiz, dēļ, pēc, no	2) norādot tēmeslu, cēloni	Maize visus pie galda sauc. (V. Lukss.) Zem ledus vāka iemigusi jūra dus. (A. Grigulis.) Viena lidmašīna turējās taisni virs lielceļa. (V. Lācis.) Viņpus upes sākās egļu mežs. Aiz pārsteiguma viņš apstājās. Miega dēļ, darba dēļ nemūžam neraudāju. (Tautas dziesma.) Pātaga tikai modes pēc ratos. (A. Upīts.) No lodes grūti mirt, bet grūtāk daudz no mazuma ir ciest. (A. Grigulis.)
bez, pēc, virs	3) norādot veidu	Bez elpas gaidīja mežs un putni, un visa tāle. (Rainis.) Pēc instrukcijas jārikojas ci- tādī. Strādājam virs plāna. (Rainis.)
bez	4) norādot trūkumu	Nedrīkst dzīvot bez darba.

dēļ, pēc, labad	5) norādot nolūku	Drošības dēļ, uguns jāizdzēs.
kopš, no, pēc, pirms, priekš	6) norādot laiku	Meitenes aizteceja uz upi pēc ūden s. Skaidrības labad jāmin piemēri. Kopš šā notikuma bija pagāju- šas vairākas stundas. Noriet saule vakarā, Zeltābolu mētādama. No rītiņa uzlēkdama, Sijā tīru sudrabiņu. (Tautas dziesma.) Un augstākās priedes pēc lauzuma Par kugiem izūdeņiem iznīra. (Rainis.)

Prievārdi	Prievārdus lieto,	Piemēri
no	7) norādot vielu	Pirms gada te bija purvs. Jau sen priekš gaismas viņš izgāja. No miega maizi necep. (Sakāmvārds.)
no	8) norādot daļāmu daudzumu	Puse no grupas bija meitenes.

Ar vienskaitļa datīvu lietojamais prievārds

Ar vienskaitļa datīvu biedrojas vienīgi prievārds **līdz**.
Prievārdu līdz lieto

1) vietas nozīmē. Piemērs:

Līdz mežam mūsu priekšā pletās lauki, un debess mirgoja;

2) laika nozīmē. Piemērs:

Labs gājējs varēja apiet salai apkārt no saules lēkta līdz rietam,
pārāk nestatdzoties.
(V. Lācis);

3) mēra nozīmē. Piemērs:

Pudele pilna līdz simtajai tēdaja.

Ar vienskaitļa akuzatīvu lietojamie prievārdi

Prievārdi	Prievārdus lieto,	Piemēri
ap, gar, pār, pret, caur, starp	1) norādot vietu	Ap mani klusums izklāj kļaju telpu. (Rainis.)

Prievārds	Prievārds lieto,	Piemēri
		Gar ezera krastu ceļš aizvijas balts. (A. Grigulis.) Pār grāmatu un roku bite san. (M. Kempe.) Tikai pret papuvi viņš pamazām sāka apvaldīties. (A. Upītis.) Vienā pusē caur jumtu kalējs izvilka skursteni. (E. Birnieks-Upītis.) Attālums starp krastu un ledus gabalu ātri auga. Ap pusdienas laiku viņi sasniedza izcirtumu. Pret vakaru mēs beidzot bijām pie mērķa. Rīts gudrāks par vakaru. (Sakāmvārds.) Pavasara sējai zeme vēl par vēsu. Jādomā par eksāmenu sesiju. Jācinās pret paviršību un nodarbības objektu. Tā vien liekas, ka vēl jau mazs, kas tas nu par karotāju. (A. Sakse.)
ap, pret	2) norādot laiku	
par	3) norādot salīdzinājumu	
par	4) norādot pārmēru	
par	5) norādot objektu	
pret	6) norādot darbības objektu	
par	7) par izteiciņa daļu	

Prievārds	Prievārdu lieto,	Piemēri
ar	1) norādot pavadoņi	Edzīņš ar māti bija gājuši visu nakti. (V. Lācis.)

Prievārds	Prievārdu lieto,	Piemēri
	2) norādot līdzekli 3) norādot laiku 4) norādot veidu 5) norādot attieksmi 6) norādot raksturīgu pazīmi 7) norādot darbības objektu	Ar labu gribu visu var panākt. (Sakāmvārds.) Ar saulīti mežā braucu. (Tautas dziesma.) Sacerējumu mēs rakstijām ar prieku. Viņš neslimoja ne ar kādu slimību. Tālāk veca māja ar dakstiņu jumtu. Brālis runā ar kaimiņu.

Ar divu vienskaitļa locījumu formām biedrojas prievārds pa, uz.

Prievārds	Loc.	Prievārds lieto,	Piemēri
pa	dat.	1) norādot kaut ko dalāmu 2) norādot iemeslu, cēloni 3) norādot veidu 4) norādot atbilstību	Pa vienam vien visi sanāca klasē. Mēs rikojamies pa vecam paradūmam . Strādājam pa godam. Tas man iznāk pa rokai. Pajūgi pa ceļu brauc Rudens birzīm cauri . (M. Kempe.) Pa ziemu te paiļiek tikai nedaudzas putnu sugas . Uz jūmta bija satupušies zvirbuļi.
pa	akuz.	1) norādot vietu	
uz	ģen.	2) norādot laiku 1) norādot vietu, kur kaut kas atrodas	

Prievārds	Loc.	Prievārds lieto,	Piemēri
uz	akuz.	2) norādot vietu, kur notiek un kur beidzas kāda ierobežota kustība 1) norādot vietu, uz kuru vērsas kustība 2) norādot laiku 3) norādot veidu 4) norādot darbības objektu 5) par izteiciņa daļu	Liec rozes uz galdā! Uz jūru visi strauti tiecas . Mēs dosimies praksē uz veselu mēnesi . Jautāju uz labu laimi . Visi atsaucās uz aicinājumu doties sestdienas taitkā . Laiks ir uz lietu .

Parastākie pusprievārdi ir preti, blakus, pāri, cauri, garam, līdzas u. c. Piemēri:

Partizāni un **smadzeņu** **lievām** **sarkani** **kūpoši** **traktori** **iet**.
(V. Lūdēns.)

Bet cauri **dziļei** **lielu** **liesmu** **aiznes** **vien** **tas**,
kas **mazu** **dzirkssti** **lolot** **prot**.
(A. Imernāns.)

Kundziņš **jāja** **raudādams** **garam** **manu** **auzu** **lauku**.
(Tautas dziesma.)